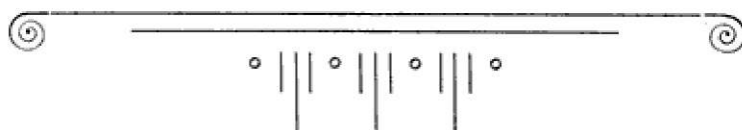

LJUBLJANSKI ZVON

V ljutomerskih goricah.

1.

V
ljutomerske stopal sem gorice
z Dragotinom, svojim pobratimom.
Jasna bila je pomlad krog naju,
zelenele naše so gorice,
zelenele breskve in cvetele . . .
Nama srca pa so bila tužna.
Solnce lilo je toploto svojo
kakor balzam po naravi celi . . .
Nama srca pa so bila tužna.
V tiho senco črešnje starodavne
v mehko travo sva molče posedla
in ozrla se po rodni zemlji.
Tja na sever gledala sva tužni,
kjer slovenski se seljak ubogi
za obstanek trudi v vednem strahu,
da ga tuji bogatin prežene
z rodne zemlje dedov in pradedov.
»Malo let še, in ne bo Slovenca
v onih krajih divnih, a nesrečnih« —
v nemi boli vzdihne moj pobratim.
Pa ozreva se na zahod sinji,
kjer zeleno Póhorje se dviga
kot branitelj našega jezika,
kot zaščitnik svojih prebivalcev.
»Mar ne zdi se ti, pobratim mili,
da té hoje, bukve starodavne,
da té smreke, hrasti zeleneči,
vsa drevesa pohorska mogočna

smrtno pesem pojejo že ljudstvu
in na zadnjem ga spremljajo potu?«
Tak 'govoril je pobratim tiho.
Meni pa je bilo, ko da prorok
mi šepeče moder iz daljave . . .

Pa sem sklonil glavo v nemi boli.
Zatopljena v misli té otožne
dolgo v mehki travi sva slonela.
Ko vzbudiva se iz težkih misli,
tja na jug odplava pogled najin.
Tam se dviga Boč, Donačka gora,
na katerih nekdej Rimci jaki
veličastna zidali svetišča
zmagovalnim so bogovom svojim . . .
Pa so nama splavali pogledi,
splavali na vzhodne tja planjave,
kjer črez širno polje se vijuga
bistra Mura, naša mejačica.

Pa sva zrla tja na polje tužno,
koder se iz koč napol razdrtih
dviga dim do neba ko kadilo,
ah, kadilo narodnih daritev,
ki jih vsako uro brez števila
tam darijo prékmurski Slovenci.
Zrla sva to mirno bojno polje,
kjer umira pod pritiskom silnim
brez obrambe ljudstvo siromašno;
nihče pa mu ne zvoni k pogrebu
in ne piše nihče nekrologov . . .
Molčal jaz sem, molčal je pobratim,
in molčé sva stisnila si roke.
Bila tiha nama je prisega:
»Njim pomoč, ki slabi, siromašni
tam ječé pod jarmom težkim tujim!«

Jasna bila je pomlad krog naju.
Zelence naše so gorice,
zelenele breskve in cvetele —
midva nove sva moči čutila.

Solnce lilo je toploto svojo
 kakor balzam po naravi celi —
 nama v srci pa je lilo nade,
 da bodočnost naša bode jasna,
 nama v srci pa moči je lilo,
 novo moč za blagonosno delo.
 Zdelo se je nama, da gozdovi
 s Póhorja so peli veličastno,
 sveto pesem ljudskega vstajenja . . .

2.

Življenja mojega edini pot
 je k sreči, je v življenja sprotiletje;
 in če je to življenje večni boj,
 jaz sam poiščem svoje si zavetje!
 Tako govoril sem v mladostnih dneh
 in sanjal o ljubezni sem nasladi;
 in o ročici mehki sanjal sem,
 ki v mračnih urah mi lasé pogladi.
 A sanje so minule kakor noč . . .
 In zdaj objemlje igra me življenja,
 in sil sovražnih morje kroginkrog
 ob meni više, više se popenja.
 Minule sanje so, in prav je to!
 Naprej, naprej prosveta in omika!
 Ljubezen naša vsem ljudem veljaj
 in bodi nam odkrita in velika!

3.

Oj tam ležijo Logarovci,
 Logarovci, lepa vas,
 pa tja sem šel k svoji ljubici
 takole za kratek čas.
 Pa krog té vasi, aj, krog té vasi
 gorice se dvigajo,
 in divôta je zreti jih, kadar na njih
 vuzemnice¹⁾ vžigajo.

¹⁾ vuzemnica = velikonočni kres. Vuzem = Velika noč.

A vuzem ni zdaj, ko jaz k ljubici spem,
in le hladen je zimski večer . . .
Pa potrkam na njeno okence,
in otvori mi ljubica dver.

Tam zunaj, tam zunaj zdaj hud je mraz,
pri tebi pa gorko takó . . .
Zažarelo je njeno ličece,
ko sem stisnil jo k sebi tesnó.

Pa prinesla je nama večerjico,
v ročki vinca pa z naših goric . . .
Tam pri peči kramljala pa dolgo v noč
src veselih in jasnih sva lic . . .

Oj tam ležijo Logarovci,
Logarovci, lepa vas . . .
Pa nikjer ni več videti lučice,
in vse sanja že v nočni čas.

Za to noč, Matilda, to samo noč
stotisoč sladkosti sveta!
Hej, Matilda prekrasna, nekoč, ah, nekoč
se na veke združiva midvá!

4.

Nad goricami vstaja že dan, beli dan,
in veselo si poje seljak;
kot pobožna molitev odmeva ta spev
tja v rosnati jutranji zrak,

Ej, lice seljaku je vedro tako
in jasen njegov je pogled,
ki ponosno mu plava tja daleč okrog,
kjer razširja se lepi mu svet . . .

Tako pač godilo se to je nekdej
v preteklosti bajnih tam dneh . . .
A zdaj ko pravljica vse to se glasi
in izvablja le tožen nasmeh . . .

Nič več ne popeva slovenski seljak
tak veselo mi v beli tja dan;
nič več mu ponosno ne plava pogled
tak móten črez hrib in črez plan.

S telesom upognjenim kmetič trpin
tam orje neplodno zemljó,
in kletva sedaj in sedaj kak vzdih
mu izvije iz ust se težkó . . .

Nad goricami vstaja že dan, beli dan
in glasi samosvesten se spev,
in vzbuja in dviga se veliki dan,
ki zdramil ga ljudski je gnev . . .

5.

Aj, nad ljutomerskimi goricami
jutro je že krasno vzplamenelo,
grozdje pa na bujnem trsju tam
v zlatem solncu jutranjem zorelo.

V teh gorica. še nek.aj seljak
naš prepeval je pri sladkem vini,
pa pokupil vse je tuji bogataš,
sužnji mu slovenski so trpini.

In za pedjo ped izginja naših tal,
in gorjá nikdar ni v polni meri . . .
Nemi boli vdaja trudni se seljak . . .
Tak jaz sanjam v noči marsikteri . . .

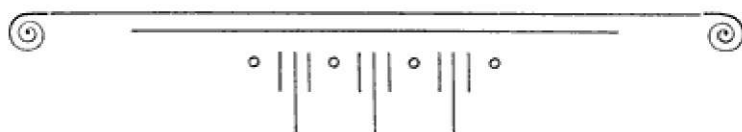
Aj, nad ljutomerskimi goricami
so krvavi žari vzplameneli . . .
Mi pa poluglasno v vinskih tam vrheh
pesmico zamišljeno smo peli:

»Aj gorice, vé gorice,
naše v vek ostanite!
Vi Slovenci in Slovenke ,
pa jih hrabro branite!«

V. S. Fedorov.

LJUBLJANSKI ZVON

V ljutomerskih gorica.

6.

Pa so prišle Rojenice
v hišo belo v tiho noč
pa so tam prorokovale,
tiho pesmico pojoč.

V polusanjah mati mlada
čula pesmi je šepet
in mogočne nade vzbujal
v srcu ji je ta obet . . .

Rojenice pa iz hrama
v tiho noč odplujejo,
mladi materi vabljivo
srečo prorokujejo.

Nad vrhovi pa nevidno
se duhovi zbirajo . . .
Škodoželjno, samosvestno
nade v prah podirajo.

7.

Nad gorice mrak večerni
tiho plava, tiho pada;
v koči gorski mlada mati
malo hčerko si uspava.

Kanila je prva solza
 ji na lice, blede lice —
 aj spomin na mlada leta
 in na brate, na sestrice.
 Kanila je druga solza
 ji na lice, blede lice —
 to spomin je na ljubezen,
 aj spomin na noč poročno.
 Tretja kanila je solza
 ji črez lice, blede lice,
 pala hčerki je na ustna:
 solza grenka nje trpljenja.

Grenka pač je bila solza.
 In vzbudi se dete malo,
 ozre se na mater blede
 pa zastoka z žalnim glasom.

8.

Na ognjišču pojema je plamen,
 v pozno noč sva slonela ob njem . . .
 Smem li pač tako daleč od tebe,
 oj ti ljubica moja, al smem?

Ti ne veš, moje dekle, kak težko
 je ostaviti rodno zemljó,
 ki sem v njo se bil vsesal z vso dušo
 in z vso strastjo, z ljubeznijo vso.

Ali veš, kak težkó je pustiti,
 kar na svetu najdražje imaš? . . .
 Toda tiho, kaj tožbe, kaj solze!
 Pijva, pijva iz polnih še čaš!

Na ognjišču pojema je plamen,
 in jaz moral hiteti sem proč . . .
 In molčé sem objel jo poslednjič,
 dal na ustna poljub sem ji vroč.

V. S. Fedorov.